

ПЕНЗИОНЕР

СЗПМ

БЕСПЛАТЕН ВЕСНИК

» за сегашни и за идни пензионери

Излегува еднаш месечно. Редакција тел. 02 3213 227 e-mail: kontakt@szpm.org.mk www.szpm.org.mk

ZEGIN
АПТЕКАРСКИ БИСЕР НА МАКЕДОНИЈА

Година I | број 3 | 26 септември 2008 година

XIII Републички пензионерски спортски натпревари во Радовиш

По повод осми септември - Денот на независноста на Република Македонија и 20 септември - Денот на пензионерите во нашата земја, Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија на 6 септември во Радовиш ги организираше 13-ти по ред Републички пензионерски спортски натпревари, со што успешно продолжи традицијата на рекреативното спортување и дружење меѓу пензионерите, како најдобар начин да се постигне подобро здравје и подолг живот.

При свеченото отворање на манифестијата најпрвин присутните пензионери и гости ги поздрави претседателот на СЗПМ Душко Шурбановски, потсетувајќи дека

во првите години спортските игри започнале симболично, а во последните години бројот на учесниците е зголемен за над шест пати.

Градоначалникот на Општина Радовиш д-р Роберт Велков се заблагодари на довербата градот под Плачковица да биде домашин на оваа републичка пензионерска манифестија.

Во името на покровителот НЛБ Тутунска банка - АД Скопје овој значаен собир за отворен го прогласи мена-

џерката Валентина Топлева.

На натпреварите во Спортско рекреативниот центар „Шампион“ во Радовиш учествуваа 34 здруженија на пензионери со 364 натпреварувачи, од кои 192 во машка и 172 во женска конкуренција, а најдобри резултати остварија спортистите на Здружението на пензионерите од Куманово, кои го освоја и преодниот пехар.

поопширно на страница 8 и 9 ►►

ОД СЕГА!

AMCM

20%
попуст
на цена за
технички
преглед за
возила на
пензионери

ZEGIN
МАКЕДОНСКИ
ФАРМАЦЕВСКИ БИСЕР

Стратешко партнерство помеѓу Сојузот на здружение на пензионери на Македонија и Зегин ДООЕЛ Скопје за овозможување на бенефити при купување лекови, а во соработка со NLB Тутунска банка.

lesnina
inzenering
СПЕЦИЈАЛНИ ПОПУСТИ
за членовите на
Сојузот на пензионери на РМ
2 525 525
www.lesnina.com.mk

ВАРДАР
осигурување
Член на Групацијата
triglav

ВО ОВОЈ БРОЈ...

ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ
НА ДЕНОТ НА
ПЕНЗИОНЕРИТЕ
НА МАКЕДОНИЈА

стр. 2 ►►

Од Фондот на ПИОМ
**ВО ЗАЕДНИЧКИ
ИНТЕРЕС**

Од ССМ
**БОГАТИТЕ
ЌЕ СТАНАТ
ПОБОГАТИ,
СИРОМАШНИТЕ
ПОСИРОМАШНИ**

стр. 4 ►►

**НОВИ УСПЕСИ
НА АНСАМБЛИТЕ
ОД КУМАНОВО,
ПРОБИШТИП И
СТРУМИЦА**

стр. 7 ►►

**ИНТЕРВЈУ
СО ДРИТА
КАРАХАСАН**

стр. 10 ►►

ИЗБОР

стр. 12 ►►

ЗДРАВСТВО

стр. 13 ►►

ЗАБАВА

стр. 15 ►►

**СРЕДБИ НА
ИНВАЛИДСКИТЕ
ПЕНЗИОНЕРИ**

стр. 16 ►►

Одбележување на Денот на пензионерите

СЗПМ го одбележува 20 септември како Ден на пензионерите на Македонија во знак на донесувањето на првиот Закон за пензиско и инвалидско осигурување во далечната 1946 година, кога беа пензионирани првите работници, со што се формираше Организацијата на македонските пензионери како колективен член на единствените синдикати во Македонија. Во 1947 година биле евидентирани околу 500 пензионери, во 1960 година тој број е зголемен на 15.321, десет години подоцна на 51.537, на 84.948 (1980), на 166.224 (1990) и во 2000 година 241.221 пензионер. Веќе во 2005 година бројот на пензионерите во земјава се зголеми на 272.740, а во 2008 тој изнесува околу 280.000, од кои 225.000 се членови на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија. СЗПМ е асоцијација на 48 здруженија на пензионери, доброволно здружени во Сојузот заради заштита и унапредување на заедничките цели и интереси на корисниците на пензија во

Република Македонија за по целосно и единствено залагање за остварување на правата од пензиско и инвалидско осигурување, за поквалитетна здравствена заштита, за унапредување на културните, спортските и хуманитарните потреби на пензионерите.

За остварување на овие заеднички права на здруженијата-членки на Сојузот, СЗПМ соработува со други здруженија и нивни сојузи, со невладини организации и фондации и со пензионерски асоцијации од други земји. СЗПМ, својство на правно лице има од 27 април 1971 година кога е запишан во Регистарот на МВР како општествена организација, а по донесувањето на Законот за здруженија на граѓани и фондации во 1998 г. е пререгистрирано во Основниот суд во Скопје. СЗПМ дејствува како самостојна, невладина и неполитичка организација, која во континуитет се развива, оставајќи траги и во самиот развој на државата.

Д. А.

Повеќе пригодни манифестиации

Денот на пензионерите на Македонија 20 септември во повеќе пензионерски организации во нашата земја е одбележан со свечени седници, академии, екскурзии, концерти, другарски вечери и други пригодни манифестиации.

На свеченоста на пензионерите во Прилеп за историскиот развој на пензионерската организација зборуваше претседателот на Здружението **Ландо Бачаноски**, а во името на органите на СЗПМ Денот на пензионерите на Македонија го честиташе претседателот **Душко Шурбановски**, истакнувајќи дека пензионерите во нашата земја имаат причина овогодишното одбележување на 20 септември да го запаметат по неколку настани што ќе остават пријатни сеќавања. Со Законот на ПИОМ се утврдија нови елементи за усогласување на пензите со по 50 отсто од индексот на порастот на просечните исплатените плати и на трошоците на живот. Покрај ова, со овој закон овластена е Владата да може да ги усогласува пензите и со повисок процент од средствата на буџетот за да се подобри материјалната положба на пензионерите. По двете основи најниските пензии годинава пораснаа за над 28 отсто, а повисоките од 15.000 денари за околу 13 отсто. Со исплатата на септемвриската пензия во почетокот на октомври се очекува ново усогласување за 0,72 отсто. Со ваквото зголемување на пензите износот на просечната пензия од околу 55 отсто во однос на просечната плата се покачи на 60,2 отсто.

Претседателот Шурбановски како мошне значајно го истакна и излегувањето на месечниот весник „Пензионер плюс“, како прво јавно гласило на СЗПМ во 62 годишната историја на организацијата, како и Веб страницата, а ги потенцира и меморандумите за соработка со Зегин и ЗЕЛС и претстојниот со Црвениот крст на Македонија и Одлуката на Уставниот суд за прифаќање на иницијативата за враќање на средствата од Солидарниот фонд во здруженијата на пензионерите. За ова и за други актуелни прашања разговарано е и со новиот министер за труд и социјална политика со заложба во наредниот период сите прашања од интерес на пензионерите да се решаваат со учество на органите на пензионерските организации.

И Собранието на Здружението на пензионерите „Гази Баба“ во Скопје одржа свечена седница во проширен состав, на која пригоден реферат за Денот на пензионерите поднесе **Душан Перески**, претседател на Извршниот одбор на здружението, истакнувајќи го историјат на празникот, а се задржа и на активностите на организацијата и на значењето на навремено и вистинско информирање на членството и на граѓаните со сите актуелни прашања од интерес

Другарска вечер на ЗП „Тафталиче“

на пензионерите. Тој ги искажа и успесите на современиот приод кон развојот на базичното организирање, на отворањето на клубови за дневен престој на пензионерите и на другите форми на дружење, со што организацијата израсна во здружение со широка платформа на форми, облици на работа и активности.

На свеченоста беше изведена и пригодна програма во која учествува пејачка група, соло-пејачи и оркестар со народни инструменти.

Како што јавува нашиот дописник и во древниот Охрид празникот е достојно одбележен. На свеченоста за значењето на Денот на пензионерите говореше **Горѓи Трчески**, претседател на Извршниот одбор на Здружението на пензионерите од Охрид и Дебрца, осврнувајќи се и на постигањата и на актуелностите на организацијата.

И новоформираното Здружение на пензионери „Тафталиче“ ДДД - Скопје организираше другарска средба на која реферат за значењето на празникот поднесе **Димитрије Димовски**, претседател на Собранието. При тоа ја напомна консолидацијата на здружението во кое членуваат вкупно 4.150 пензионери, од кои 1.700 се воени.

За сите нив се организираат повеќе активности, екскурзии до Крушево и други историски места, се воведува еднојутракна парична помош за болни и осамени членови, како и нови форми за дружење и за соработка. На средбата со музика и игра се создаде пријатна атмосфера и се очекува таа да стане традиционална.

Здружението на пензионери во Кавадарци, како што јавува нашиот дописник, по повод празникот и овој пат објави награден

Пикник во Лешново (Фото: Илија Глигоров)

Свечена седница во ЗП „Гази Баба“ - Скопје (Фото: Марија Илијевска)

Нашиот дописник од Пробиштип извести дека во чест на празникот во комплексот на Лешновскиот мајстори се одржа традиционалниот хепенинг на кој учествуваат пензионери од 20 градови од нашата земја. Средбата мина во другарување, пеење и играње.

конкурс на тема: „Баба и дедо“. Беа доделени награди за најдобра хумореска и за цртежи и керамика. Беше организирана и изложба на ликовните експонати и фотографии од активностите на пензионерите.

Д.Ар.

ки, е овие средби покрај другарувањето и забавата, да добијат и културен белег со настап на пензионерки и пензионери со лични творби, со преставување на изработени сликарски творби во разни техники и домашни ракотворби, и тие да се изложуваат на еден мал простор во објектот каде што се одржуваат средбите. Верувам, дека пензионерите знаат да творат и има многу и порфесионалци и аматери кои имаат афинитети кон овие уметности. Зошто тоа да не го презентираме. Ќе се заложиме во Скопје да отвориме Музеј на лични творби на пензионерите што ќе бидат достапни за сите граѓани. Верувам оваа наша иницијатива треба да се реализира.

На средбата присуствуваа околу 700 пензионери од 10 здруженија: Охрид, Прилеп, Македонски Брод, Крушево, Кичево, Демир Хисар, Струга и домаќинот Ресен..

Општа е оценката дека дружето мина во пријатна и весела атмосфера со добра музика, а воодушевени од текот на манифестијата, пензионерите изразија задоволство од организацијата на овие преспански средби и по разни поводи. Моја сугестија, подвлече претседателот Шурбанос-

Крсте Спасески

Мировен марш

По повод Меѓународниот ден на мирот 21 септември во Скопје се одржа мировен марш на кој учествуваат борци, пензионери, членови на невладини организации и други. Централната манифестија се одржа пред Споменикот на паднатите борци за ослободување

на Скопје, со читање порака за мир од генералниот секретар на ОН Бан Ки Мун. -Мирот е една од човековите најдрагоцените потреби, истакна во пригодниот говор **Гавро Пановски**, претседател на ГО на СБМ, заложувајќи се за вклучување на Република Македонија во сите светски текови за мир и за мирно разрешување на

секој воен конфликт, без оглед каде се случува. Од свеченоста беше испратена поздравна телеграма до генералниот секретар на Обединетите нации. Истиот ден пензионери во повеќе градови во нашата држава учествуваа и во акцијата „Чиста и Европска Македонија“.

Д.А.

ZEGIN

NLB Тутунска банка

ЗЕГИН - ВАША СЕМЕЈНА АПТЕКА

ЗДРАВЈЕ СО НАЈЕВТИН ЛЕК

до 50 %

НАСКОРО НОВО ОД ЗЕГИН ЗА ПЕНЗИОНЕРИТЕ

Зегин врз основа на договорот за ексклузивно партнерство со Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија (СЗПМ) и во соработка со НЛБ Тутунска банка излегува со нова извонредно поволна понуда за своите верни и лојални купувачи од категоријата - пензионери.

Зегин и НЛБ Тутунска банка склучија договор за издавање на кобрендирани картички.

Со картичката на пензионерите ќе им се овозможи одложено плаќање до 12 месеци без камата и грејс период до 45 дена, а ќе им бидат достапни и низа други поволности кои за нив ќе ги обезбедат Зегин и НЛБ Тутунска банка. Со картичката ќе може да се купуваат лекови и препарати од ОТЦ програмата, медицински препарати, средства за хигиена и други производи од аптеките на Зегин, опфатени со „Шемата за лојалност“. ВУВо рамките на понудата спаѓаат и повластените здравствени услуги за сите корисници на Системот на бенЕфицирани цени.

Идентификацијата на корисниците - пензионери, кои ќе ги користат бенефициите на Системот на бенефицирани цени ќе биде преку единствената кобрендирана Вплатежна картичка на Зегин и НЛБ Тутунска банка. Кобрендираната картичка на Зегин и НЛБ Тутунска банка претставува кредитна картичка наменета за сите клиенти на Зегин и НЛБ Тутунска банка.

ЗЕГИН - ХРАМ НА ВАШЕТО ЗДРАВЈЕ

ЗЕГИН - ЧЛЕН НА МУЛТИНАЦИОНАЛНИОТ ФАРМАЦЕВТСКИ КОНГЛОМЕРАТ МАЈЛСТОН - ИСЛАНД

Од Фондот на ПИОМ**Од информацијата за дозначените и исплатените средства за солидарен фонд во периодот јануари - јуни 2008 година**

Во заеднички интерес

**Од јануари 2008 година
Фондот започна да го
сервисира Солидарниот
фонд на корисниците на
пензија. На здруженијата на
пензионери и трудови ин-
валиди во периодот јануари
- јуни 2008 година, им се
вратени средства во износ
од 4.215.790 за исплата на
неисплатени обврски по
враќање на средствата**

На последната седница на Управниот одбор на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, беа разгледани и усвоени неколку значајни информации. Меѓу нив секако спаѓа и информацијата за реализација на политиката на Солидарниот фонд, од која може да се види што сè е постигнато за повеќе месеци од оваа година.

Бројот на корисници на пензија во Република Македонија на кои им се врши задршка на средства за Солидарен фонд во периодот јануари - јуни изнесува и тоа: во јануари кога корисници на пензија имало 264.537, се уплатени

во Солидарниот фонд 31.744.440 денари, во февруари за 263.787 корисници на пензија се уплатени 31.654.440 денари, потоа за март за 260.279 корисници на пензија има 31.233.480 денари, за април имало 268.057 корисници на пензија за кои се уплатени 32.166.840 денари, во мај имало 263.911 и 31.688.280 денари, додека во јуни биле 263.710 пензионери за кои се уплатени 31.645.200 денари, или вкупно 190.132.680 денари.

Бројот на корисници на пензија на кои им се задржуваат пари за Солидарниот фонд во април е по-висок, поради што во тој месец се содржани и неисплатените средства од март за воените пензионери, а во останатите месеци бројот е во зависност од нови или од починати корисници на пензија.

Како што е познато, а согласно Законот, исплатата на посмртната помош од средствата на Солидарниот фонд ја врши Стручната служба на Фондот на ПИОМ преку подрачните единици. Постапката за исплата на овие средства е согласно донесеното упатство и потребната документација од страна на поднесителите на барањето.

Во периодот јануари - јуни 2008 година се исплатени вкупно 176.250.000 денари за починати 5.875 корисници на пензија, што изнесува 94,8% од издвоените средства. Процентот на смртноста се движи од 1,7% во Валандово до 3,1% во Кратово.

На семејствата на починатите корисници на пензија им се исплаќа посмртна помош од 30.000 денари, во согласност со СЗПМ. Од податоците се гледа дека просечно месечно се починати 979 корисници на пензија, што е во рамките на планираните 1.000 корисници. Разликата помеѓу акумулираните и исплатените средства во овој период изнесува 9.666.890 денари. Секоја Подрачна единица на Фондот на ПИОМ редовно доставува извештај за исплатените средства и се врши споредба со издвоените и доколку има потреба, во текот на месецот се префрлаат дополнителни средства за непречена исплата на трошоците за посмртна помош. Фондот на ПИОМ, согласно член 56 од Законот, до сите здруженија на пензионери и здруженија на трудови инвалиди достави писма за поврат на дозначените, а неисплатените обврски по враќање на средствата, а дел се вратени на корисниците на семејна пензија – деца на кои им биле задржувани средства за Солидарен фонд. Покрај средствата за посмртна помош согласно член 130-г од Законот, на корисник на пензија Фондот со негова согласност му запира дел од пензијата за членување во здружение на пензионери (членарина). Средствата по основ на членарина

ристени средства, за исплата на посмртната помош за корисниците на пензија, до денот на влегување во сила на законот. Поголем број од здруженијата извршија поврат на средствата од Солидарниот фонд на посебната сметка на Фондот за Солидарен фонд, а дел од нив се изјаснија дека ги немаат. Од здруженијата на пензионерите и здруженијата на трудовите инвалиди извршен е поврат на средства во износ од 62.729.436 денари, од кои најмногу средства се вратени од општинските здруженија на Кисела Вода и Карпош. На здруженијата на пензионери и на трудови инвалиди во периодот јануари - јуни 2008 година, им е вратен износ од 4.215.790 за исплата на неисплатените обврски по враќање на средствата, а дел се вратени на корисниците на семејна пензија – деца на кои им биле задржувани средства за Солидарен фонд. Покрај средствата за посмртна помош согласно член 130-г од Законот, на корисник на пензија Фондот со негова согласност му запира дел од пензијата за членување во здружение на пензионери (членарина). Средствата по основ на членарина

та се дозначуваат до Сојузот на здруженијата на пензионери на Македонија. Износот на членарината ја определи Сојузот во висина од 20 денари по корисник на пензија. Дозначените средства по основ на членарина изнесуваат и тоа: за јануари 5.275.740 денари, за февруари 5.253.680 денари, за март 5.268.100, за април 5.278.220 денари и за мај 5.274.200 денари. За декемвриската исплата на пензиии 2007 година, што се исплати во јануари 2008 година, членарината Фондот ја дозначи по здруженија на пензионери. Фондот на ПИОМ до Сојузот на здруженијата на пензионерите доставува и список на пензионери по општини се со цел да помогне во дозначувањето на средствата. Во врска со членарината сè уште се јавуваат здруженија на пензионери, особено на трудови инвалиди, со барање средствата да се дозначуваат директно на нивните жиро-сметки. Меѓутоа Фондот на ПИОМ го почитува Законот и средствата ги дозначува до СЗПМ, а тој пак, има понатаму обврска да изврши правилна и соодветна распределба на средствата. ■

М-р. Снежана Кутузовска

Од ССМ**Економскиот либерализам се напушта во светот -
Македонија допрва го инсталира**

Богатите ќе станат побогати, сиромашните посиромашни

Само 12 отсто од населението во Македонија има нормален стандард, додека останатите водат „крпен живот“. Тие ќе бидат уште попогодени од инсталирањето на дивиот капитализам.

И сега во Македонија лукето кој живееат од плата се во постојан страв дали ќе го задржат работното место. Што ќе се случи кога нивните претпоставени ќе можат букално да играат со нив?

Економскиот либерализам владее во светот од осумдесеттите години и сега веќе никој не одречува дека никому не му донесе добро. Предизвика светска финансиска криза, ги зголеми социјалните разлики, и тоа како меѓу развитените и неразвиените земји, така и во населението кај најразвиените. Дури и во САД, земја промотор на дивиот капитализам, се виде дека вака не оди и дека системот мора да се менува.

Трите начела на неолиберализмот се: слободна трговија, приватизација и демократија. Промоторите на либерализмот – Светската банка, Меѓународниот монетарен фонд, Светската трговска организација – го продаваат овој навидум примамлив рецепт на цел свет. Меѓутоа, мисијата не успева! Либерализмот не носи благосостојба, туку ги зголемува разликите. Патем, и овде, во Македонија, се слушна правдање дека „законот се носи според советите на Светската банка“. Меѓутоа, во светот сè се погласни критиките на дивиот капитализам е сè повеќе авторитети бараат негова замена. Во основа економскиот либерализам е одзе-

мање од сиромашните и давање на богатите. Нешто како обратен Робин Худ. Каде водат тие односи и каква е иднината на македонскиот народ може да се види од промените во светски размери. Во 1960 година размерот во приходите на една петина од врвот на светското население во споредба со најслабата петина изнесуваше 30 спрема еден. Во 1990 размерот беше 60 спрема еден, додека во 1990 година се стигна до 74 спрема еден.

И во развиените земји се зголемуваат социјалните разлики. Здравствено не се осигурани 60 милиони Американци – се насетува паралелла со новиот македонски закон, кој им дава право на работодавците да не им уплаќаат здравствено осигурување на работниците. Секој четврти Американец живее во сиромаштија, два милиони се бескубники. За десетгодини приходите на најсиромашните се намалени за 14 отсто, додека приходите на најбогатите се зголемија за 83 отсто. Слични се тенденциите дури и во земјите што традиционално се пример на благосостојба. Во Канада приходите на најсиромашните семејства опаднаа за пет отсто, додека приходите на најбогатите се зголемија за седум отсто. Слични тенденции се засилуваат и во Германија и Италија. Се засили и капиталот во скandinавските земји, каде што во поново време се вршат притисоци за намалување на придонесите.

Вака или онака, капиталот напрво гледа да го зголеми профитот и сеедно му е дали тоа ќе биде на грбот на работниците. Ете

што се случува со инсталирање на економскиот либерализам. Интересно е што оние држави кои се држат настрана од рецептите на економскиот либерализам профитираат најмногу. На пример Кина и Виетнам. Напротив, земјите кои го прифаќаат дивиот капитализам, што сега го прави Македонија, имаат ниски стапки на економски раст. Па и логично е дека не се оди напред со осиромашувањето на населението. Сиромаштијата „во супстанција“ го јаде општествениот организам, зголемувајќето на сиромашното население води кон дестабилизација, масовно незадоволство, емиграција, одлив на мозоци, криминал. Директните странске инвестиции се цел на Владата, но тие не го решаваат проблемот на сиромаштијата и уште повеќе ги зголемуваат разликите. Безглавото додворување на инвеститорите и негрижата за сопствените работници (пораката е: правете со нив што скакате!) доведува до прениски плати, проголема експлоатација. Но профитот не се задржува во земјата, туку оди надвор, така што ни државата нема корист. Дивиот капитализам ѝ е потребен само на елитата, додека сите други субјекти (обичните луѓе, буџетот, фондовите, социјалата) губат. Дали некој ќе им објасни на лукото дека отсега натаму ќе работат за помала плата, дека не ќе можат да одат на доктор, дека не ќе смеат да прашаат дали им тече пензискот стаж – и дека сето тоа е за „општо добро“! ■

Благојче Крстевски
Сектор за комуникации и медиуми на ССМ

Со одлука на Уставниот суд-Солидарниот фонд се враќа кај здруженија на пензионерите

Уставниот суд на иницијатива на СЗПМ укина повеќе одредби од Законот за пензиско и инвалидско осигурување донесени при крајот на 2007 година, а се однесуваат на Солидарниот фонд на пензионерите за погребнина. Се констатира дека тоа се средства на пензионерите, а не право обезбедено од државата преку буџетот. Според судот, за одделување средства од пензите за Солидарниот фонд одлучуваат самите пензионери, така што Фондот на ПИОМ нема право да раководи и да ги исплатува овие средства на семејствата на починатите корисници на пензија. Наметнувањето на таква обврска не само што не е во согласност со уставно загарантираното право

Д.А.

И жените административки во пензија на 64 години

Деновиве Уставниот суд ја укина и одредбата од Законот за државни службеници според која, државните службенички мора да заминат во пензија на 62 години. Се об

на сопственост, туку значи и повреда на темелната вредност на Уставот, владеење на правото. -Ова е само реприза на она што се случи во 2002 година, кога Уставниот суд, исто така, ја укина одредбата пензискиот фонд да ја исплаќа погребната на пензионерите за што предупредише пред да биде донесен новиот Закон за ПИОМ, објасни Душко Шурбановски, претседател на СЗПМ.

По добивањето на одлуката на Уставниот суд Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија ќе преземе нови иницијативи прашањето на Солидарниот фонд да се разреши на задоволителен начин за пензионерите.

К.К.

За сите пензионери пензии во ист ден

Сите пензионери без разлика на која група и припаѓаат, отсега па натаму пензите ќе ги добиваат во ист ден, најдоцна до 5-ти во месецот, соопшти министерот затруди социјална политика Џејјел Бајрами. Во земјава има повеќе од 270.000 пензионери, а висината на просечната пензија е 9.500 денари. Министерот вели дека потегот сите пензионери да земаат пензија на

почетокот на месецот се должи на поголемиот прилив во Фондот.

Во споредба со минатата година стапката на плаќање придонеси за пензиско и инвалидско осигурување е зголемена за 18 отсто. Порано исплатата на пензите се одвиваше по 15-ти во месецот и пензионерите земаат пензија во различен период, во зависност од тоа на која група припаѓаат. ■

Што стана со социјалниот дијалог?

Во Македонија не постои социјален дијалог - е оцена на службите на Европската унија. Европејците се одлично информирани и не го кријат своето разочарување од слушувањата во земјава. Трипартизмот е еден од најважните критериуми за влез во Унијата.

Од Брисел се испратени којзнае колку дописи и предупредувања во македонските власти. Но тие не го менуваат однесувањето на овдешните политички елити - да појасниме, не мислиме само на тековната влада, туку на сите досегашни државни раководства од почетокот на деведесеттите.

Конкретно, за Законот за работни односи, основен пропис што ќе го обликува животот на

два милиони лица, требаше да се оди на широка дискусија, да се слушнат синдикатите, работодавците, Економско-социјалниот совет, мислењата на експертите, да се земат предвид европските искуства. Но тоа не се случи, всушност, законот беше донесен на препад што е непримерно за една демократска земја.

ССМ БАРА ИНТЕРВЕНЦИИ ОД СВЕТСКИТЕ СИНДИКАТИ

Поради сериозноста на изменетиот Закон за работни односи Сојузот на синдикатите на Македонија се обрати до повеќе меѓународни институции.

Загриженост изразија Меѓународната конфедерација на слободни синдикати, Европската

конференција на синдикати и Меѓународната организација на трудот.

Меѓународната конфедерација на слободни синдикати најави дека е лошо донесување закони без дијалог со социјалните партнери и дека ќе направи сè што е во нивна моќ да помогне во спречување на ваквата практика.

Негативна оцена даде и пратеникот во Европскиот парламент Ерик Маер, човек кој е задолжен за информирање за односите меѓу Унијата и Република Македонија. Штетно е Владата да носи одлуки едностррано, без консултации и без учество на други организации, се изјасни Маер. ■

Б.К.

Коце Трајановски на чело на ЗЕЛС

Градоначалникот на Општина Гази Baba, Коце Трајановски, е нов претседател на Заедницата на единиците на локална самоуправа, откако беше избран на седница на Управниот

одбор. За потпреседател повторно е избран градоначалникот на Гостивар, Невзат Бејта, а втор потпреседател ќе биде Љубомир Јанев, градоначалник на Кочани. Назначувањето на новото ра-

ководство следува по изборот на доскорешниот претседател на ЗЕЛС и градоначалник на Општина Карпош, Андреј Петров, за пратеник во Собранието на Р. Македонија. ■

Здружение на пензионерите од Берово

Проект за заштеда на енергија

Здружението на пензионерите од Општината Берово се повеќе ги зголемува своите активностите. Членовите на музичката секција се претставија на „Малешевијата на дланка“ во Берово - манифестија која што беше организирана во рамките на прославата на верскиот празник „Успение на Пресвета Богородица“. При тоа беровските пензионери најдобар можен начин го претставија малешевскиот и македонскиот фолклор пред беровци и пред гостите меѓу кои имаше и од странство.

Пензионерите во Берово беа домаќини на пензионери од Здруженијата на пензионерите од Македонија. При тоа на брзовите на вештачката хидроакумулација, во планински амбиент, другаруваа над 1500 пензионери од Берово, Скопје, Битола, Струмица, Делчево, Пехчево, Македонска Каменица и од други мес-

та. Беровци беа домаќини и на Регионалните спортски игри на пензионери од осми регион.

Во рамките на социјалната компонента Здружението организираше снабдување на пензионерите со огревно дрво. Беровските пензионери имаат можност средствата коишто се потребни за огрев да ги исплатат на 10 рати. Олеснувањето за плаќање на огревното дрво го искористија 60 пензионери.

Инаку, неодамна беа поставени (инсталирани) сончеви колектори на зградата на општинското здружение на пензионерите. Вредноста на инвестицијата изнесува околу 615 000 денари. Притоа 40 проценти се донација од Владата на Република Австроја додека останатите средства ги обезбеди Здружението. На тој начин ќе бидат зголемени заштедите на Здружението заради користењето на обновливи извори на енергија со што се намалуваат трошоците за електрична енергија што се користи за загревање на водата во објектот. Инсталирањето на сончеви колектори на Пензионерскиот дом со радост е применено од сите пензионери во општината. За претстојниот празник 11 Октомври, е најавено и свеченото пуштање во употреба на овој систем. ■

Драги Ролевски

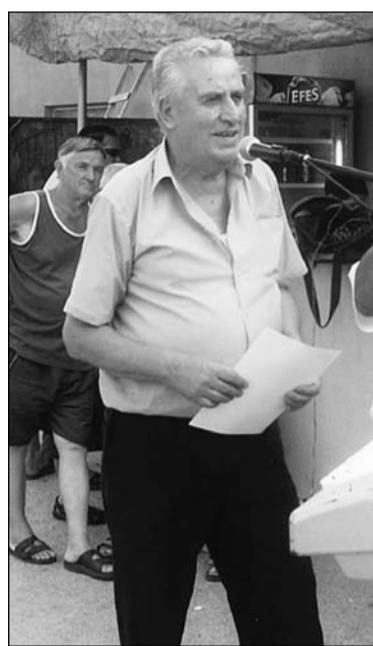
Разликите меѓу трите столба на реформираниот пензиски систем

Првиот столб на реформираниот пензиски систем е задолжително пензиско и инвалидско осигурување, заснован на принципот на генерациска солидарност. Тоа значи дека придонесите од бруто-платите на сегашните осигуреници се користат за исплата на пензите на сегашните пензионери. Фондот на пензиско и инвалидското осигурување на Македонија го собира придонесот за сите осигуреници и го распределува на лични сметки на членовите во приватните пензиски фондови. Осигурениците имаат право на увид дали работодавците им уплаќаат придонес и колку тој изнесува. Во овој систем се остварува дел од старосната, од инвалидската, од семејната пензија и се гарантира најнизок износ на пензија. Висината на пензијата се определува во зависност од остварените плати и од навршениот пензиски стаж.

Вториот столб на реформираниот пензиски систем е задолжително капиталнофинансирано пензиско осигурување. Тој вклучува приватни пензиски фондови, од кои секој осигуреник избира еден. 7,42 % од бруто-платата се распределуваат на личните сметки на членовите на приватните пензиски фондови. Парите што се издвојуваат од платата на членовите одат на нивните индивидуални сметки во фондот што го избрале. Тие пари се инвестираат и со добивката, а намелени

Соработка на пензионерите од Крива Паланка и од Јабука

Мост на незaborав

Панчево и месниот огранок во село Јабука - Република Србија. На приемот присуствуваше и амбасадорот на Р. Македонија во Р. Србија Александар Василевски. Со учество на домаќините и наделегациите од Качарево, Ниш, Крива Паланка, Тетово, Нови Сад и од Суботица на отворен простор се приготви традиционалното „тавче гравче“.

Гостите ги поздрави Горан Митевски, претседател на Месната заедница во Јабука, а за активностите на СЗПМ говореше претседателот на Здружението на пензионерите од Крива Паланка Славко Стојановски.

Притоа тој истакна дека оваа манифестија треба да продолжи, да се негува, да се дрогадува и да послужи како мост на незaborав на генерациите кои доаѓаат. По свечениот дел се создаде општа веселба на која се пееја и играа македонски песни и ора. ■

С.П.

СООПШТЕНИЕ за сите што сакаат да соработуваат во „ПЕНЗИОНЕР плус“

Материјалите праќајте ги отчукали на машина за пишување или ако сте во можност во електронска форма на имейл (e-mail) адресата на весникот: kontakt@szpm.org.mk најдоцна до 15-ти во месецот за да има време да бидат прегледани и лекторирани. Текстот да биде напишан со Тајмс Нью Роман (Times New Roman) и големина на буквите 12. Што се однесува до сликите и нив можете да ни ги испратите по пошта или на истата и-меил адреса, на која можете да ни пишувате и за Вашите забелешки, како и кои теми според Вас се интересни да ги третира весникот.

Убаво би било да имате Ваша и-меил адреса која може да ја отворите и на услужен компјутер ако немате свой. Пишувајте ни, јавувајте се, така весникот ќе биде посодржен и поинтересен. Поздрав! ■

од Редакцијата

Редакциски одбор:
Чедо Георгиевски
Главен и одговорен уредник;
Драги Аргировски
заменик главен и одговорен уредник;
Членови:
Калина Сливовска Андонова,
Иванчо Кузмановски,
Костадинка Кајмаковска,
Цветанка Илиева,
Хисен Шакири
Лектор:
Верица Тоциновска

Адреса:
СЗПМ “12 ударна бригада“
бр. 2. зграда на ССМ - Скопје
Телефон: 02 3223 710
тел-факс: 02 3128 390
Web: www.szpm.org.mk
E-mail: kontakt@szpm.org.mk
Проект Развој Македонија
Пензионер плус
Тел. 02 321 3227
E-mail: prm@szpm.org.mk

Дизајн и компјутерска обработка:
www.koma.com.mk
Печати:
Графички центар Скопје
Ракописите и фотографиите не се враќаат.
Според Законот, за весникот се плаќа данок според посебна намалена даночна стапка.

ПЕНЗИОНЕР ПЛУС

Весник за сегашните и за идните пензионери

Издавач:
СЗПМ

Година I – број 3 – септември 2008 год.

БЕСПЛАТЕН МЕСЕЧЕН ВЕСНИК

Издавачки совет:
Душко Шурбановски (претседател)
Андон Марковски
Горги Серифимов
Нуре Кадриу
Горги Трпчески
Чедо Георгиевски и
Драги Аргировски

ЗА ПЕНЗИОНЕРИ

ПОПУСТ ОД 20% на цената за технички преглед при регистрација на ваше возило во станиците на АМСМ.

Извадете Потврда и Упатство за попуст во вашето
Здружение на пензионери

www.amsm.com.mk

Патувајте
БЕЗГРИЖНО!

finance
central
europe

THE BEST INSURANCE COMPANY IN MACEDONIA 2004
THE BEST INSURANCE COMPANY IN MACEDONIA 2005
THE BEST INSURANCE COMPANY IN MACEDONIA 2006
THE BEST INSURANCE COMPANY IN MACEDONIA 2007

 ВАРДАР
ОСИГУРУВАЊЕ

Член на Групацијата triglav

ПОЧИТУВАНИ,

ОД 1 МАРТ 2008, ВАРДАР ОСИГУРУВАЊЕ СКЛУЧИ ДОГОВОР СО СОЈУЗОТ НА ЗДРУЖЕНИЕ НА ПЕНЗИОНЕРИ И СО ТОА ОВОЗМОЖИ ОЛЕСНУВАЊА ВО ОДНОС НА ПЛАЌАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕ ОД АВТООДГОВОРНОСТ ЗА ВАС И ВАШЕТО МОТОРНО ВОЗИЛО.

ПРИ КУПУВАЊЕ НА ПОЛИСА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА НЕКОИ ОД ШАЛТЕРИТЕ НА **ВАРДАР ОСИГУРУВАЊЕ**, ДОБИВАТЕ ПОТВРДА ЗА **20%** ПОПУСТ НА ЦЕНАТА НА ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД ВО СИТЕ ПРЕТСТАВНИШТВА НА **АМСМ**.

СО ПОЧИТ,
ВАРДАР ОСИГУРУВАЊЕ

ОВА ГО МОЖАТ САМО НАДОБРИТЕ!

КАСКО ОСИГУРУВАЊЕ

ЗА БУГАРИЈА

БЕЗ ДОПЛАТОК!!!

ГРАТИС+
ОСИГУРУВАЊЕ НА БАГАЖ

Од активноста на пензионерското КУД „Гоко Симоновски“ Куманово Концерти во Јабука, во Качарево и во Зрењанин

Членовите на КУД „Гоко Симоновски“ од Здружението на пензионерите во Куманово на 29 август одржаа целовечерен концерт во Јабука и во Качарево. Притоа за значењето на овој концерт и за гостувањето зборува директорката на Домот на културата на с. Јабука, Елеонора Карапиловска и потпретседателката на Кумановското здружение Љубица Кузмановска. На концертите во Јабука и во Качарево присуствува околу петстотини претставници на месното население со македонско потекло. Посебен успех друштвото од Куманово имаше во Зрењанин на четвртиот Меѓународен фестивал „Свадбени обичаја“ и вториот Меѓународен фестивал „Гајдаша и Фрулаша“ што се одржаа на 30 август. Членовите на ансамблот

најпрвин учествуваа на дефилето по улиците на Зрењанин, пејќи македонски песни кои со аплауз беа поздравени од граѓаните. На Фестивалот зедоа учество културно-уметничките друштва од Петрово Село - Романија, Нови

Пазар и Рудна Глава од Србија, Паршев од Косово, Сомбор, Ново Милошево, Гурѓево, Батајница и Весели Банаќани од Војводина и КУД „Гоко Симоновски“ од Куманово, Македонија. Со посебен успех се претставија

Горе Радевски на гајде и Среќко Бојковски и Драгољуб Миладинов на кавал, како и ансамблот кој настапи со „Свадба на кумановски начин“ со обичајни песни и ора во придружба на изворниот оркестар.

Ансамблот од Куманово беше прогласен за најуспешен, кореографот Марјан Бошковски доби Златен медал, а гајдашот Горе Радески Специјална диплома. Секако успех за почит. ■

Љ.Ц.

Во ЗП Струмица

Богата активност и во летниот период

Во текот на летото пензионерите од Струмица изведоа неколку екскурзии со посета на културно-историски

зnamенитости: Манастирот Јоаким Осоговски кај Крива Паланка, манастирот и црквата кај Берово, Беласичките водопади

во селата Габрово и Колешино и беа на еднодневен пикник на Беровското Езеро. По успешниот настап на регионалната реви-

ја на песни, музика и игра во Гевгелија, струмичките пензионери учествуваа и на 37 ревија на народни носии и из-

ворни народни песни во Струга. На оваа ревија учествуваа 75 културно-уметнички друштва од Р Македонија и соседните земји, при што посебно добар впечаток оставија Петар Даутов од село Вељуса со народната носија „жетварка“, Софче Василева со свечена градска облека и Ванѓа Пенева со секојдневна селска носија од Босилово. Посебен белег на ревијата остави песната „Самиоле“ во изведба на етно музичката група „Стремеж“. Претходно оваа група на ЗП Струмица учествуваше и на манифестијата Дојрански ракувања, а едночасовната програма беше проследена од стотици гости и туристи во Дојран. ■

Живко Заев

Ревии

По успешно одржаните регионални ревии на песни, музика и игра во Радовиш, Кичево и во Гевгелија, Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија планира уште две регионални ревии што во првата половина на октомври ќе се одржат во Кочани и во Скопје. Во чест на Денот на воспоставето на македонскиот народ на 10 октомври во Домот на културата „Бели мугри“ во Кочани на регионалната ревија се планира учество на ансамбли и пејачи од Берово,

Виница, Делчево, Кочани, Македонска Каменица и од Пехчево. Ѓорѓи Серафимов, претседател на Здружението на пензионерите во Кочани очекува добра организација на ревијата, како и интересна и квалитетна програма на изворни и староградски песни и ора.

На ревијата во Скопје што ќе се одржи во првата половина на октомври се очекува да учествуваат пејачки и играорни групи и соло-пејачи од скопските здруженија на пензионери: „Гази

Баба“, „Кисела Вода“, „Центар“, „Карпош“, „Чаир“, „Горче Петров“, „Сарај“ и ОВР, како и културно-уметничките друштва на здруженијата на пензионерите од Тетово, Гостивар и од Куманово. Средбата ќе се одржи во ресторант „Ханибал“.

Претседателот на Здружението на пензионерите од „Гази Баба“ Душан Переески, како домаќин на средбата очекува ревијата да биде со богата и квалитетна содржина. ■

Д.А.

Пробиштип

Успешни настапи и награди

Членовите на Културно-уметничкото друштво „Весели пензионери“ од Пробиштип и годинава продолжија да ги пополнат витрините со награди од фестивалските настапи, а неизостанана и учества на поводни ревии и концерти.

Друштвото посебен успех постигна на фестивалот „Илинденски денови“ во Битола, на кој настапија по триесетти пат, претставувајќи се со обичајот „Пречекување на кумот“. Автентичностите на ората и на песните од Пробиштипско дојдоа до полн израз во една прекрасна фолклорна плетеница, што преди-

зника бурен аплауз од многубројната публика. Воедно Милевка Здравковска ја доби фестивалската награда за најуспешна постановка на изворен фолклор.

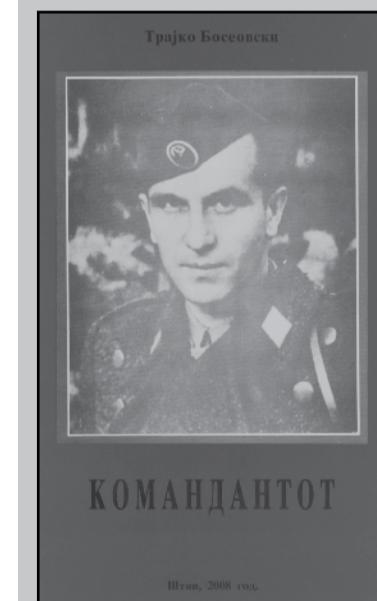
На концертот во кумановското село Режановце, по повод верскиот

празник „Свети Јован Опсечен“ посебно беше поздравена изведбата на орото „Вртелешка“. Во чест на Денот на пензионерите на Македонија во Пробиштип заедно со Злетово се одржа „Фолклорно-поетска вечер“ што треба да прерасне во традиција. Беа изведени традиционални обичаи, ора и песни, а неколку автори настапија со лични творби. Се покажа дека и во позрели години постои творечки дух и дека повеќе пензионери имаат многу сериозен приод кон творештвото. ■

М.З.

Поетско катче

ПРЕД БАТАЛЈОНОТ „МИРЧЕ АЦЕВ“

Штип, 2008 год.

Денешниот ден е голем ден
Овој ден ќе биде запишан во
нашата историја

Денеска го формираше
батаљонот

„Мирче Ацев“ од кој ќе израсне
силна македонска војска!

Набргу ќе формираше и
македонско-косовска бригада

И смело ќе чекориме тој
спаќаше на нашиште

Илинденци:

Гоце - Dame - Јане - Пишу - Карев!...

Со оружје и оган ќе удриме

По шуѓаше бророди и окујашори

Ќе удриме тој нивниште слуги и
їрадавици!

Да живее командантот

Ајостајски!

Да живее!...

Трајко Босевски

Озбиркаша „Командантот“

ПОРАКА НА СИНОТ ГОЦЕ

Сине, биди подготвен за јашот
што ќе чека
малку кога мазен, а јовеќе рапав
менлив и минлив како мисла браза.
Биди мудар градинар на својот
живот
избери го најубавошто цвеќе
дари му нежност на свеќаш
зборовиште песна нека ќи бидаш.

Киро Јонзоски
 пензионер од Прилеп

XIII Републички пензионерски спортски натпревари во Радовиш

УСПЕШНА ТРАДИЦИЈА НА ПЕНЗИОНЕРСКО СПОРТУВАЊЕ И ДРУЖЕЊЕ

Душко Шурбановски

По повод осми септември - Денот на независноста на Република Македонија и 20 септември - Денот на пензионерите во нашата земја, Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија на 6 септември во Радовиш ги организираше 13-ти по ред Републички пензионерски спортски натпревари, со што успешно продолжи традицијата на рекреативното спортување и дружење меѓу пензионерите, како најдобар начин да се постигне подобро здравје и подолг живот.

При свеченото отворање на манифестијата најпрвин присутните пензионери и гости ги поздрави претседателот на СЗПМ **Душко Шурбановски**, потсетувајќи дека во првите години спортските игри започнале симболично, а во последните години бројот на учесниците е зголемен за над шест пати.

Тој им посака на сите натпреварувачи и овој пат да создадат пријатна атмосфера, спортувајќи и забавувајќи се, со што полесно се носи товарот на годините, а најдобрите нека победат.

Шурбановски ја нагласи и добрата соработка со - НЛБ Тутунска банка - Скопје, со фармацевската компанија „Зегин“ со која СЗПМ потпиша и Меморандум, со „Вардар осигурување“, со АСМ и други. Меморандумот со ЗЕЛС посебно ги поттикнува здруженијата на пензионерите и градоначалниците што посекоро да потпишат спогодба за соработка во општините, бидејќи во решавањето на пензионерските проблеми значително повеќе треба да се ангажира локалната самоуправа и државата. Моментално сите треба да бидеме благодарни со покачувањето на пензите што треба да продолжи и во наредните години за да се подобри материјалната положба на пензионерите. Набргу се очекува СЗПМ да потпише и Меморандум за соработка со Црвениот крст на Македонија, со цел заедно со локалната самоуправа, да помогнеме на старите и осамени лица.

На крајот во името на Извршиот одбор на СЗПМ претседателот Шурбановски, на сите пензионери и граѓани во нашата држава им го честита 8 септември - Денот на независноста на Република Македонија и 20 септември - Денот на пензионерите.

Градоначалникот на Општина Радовиш **д-р Роберт Велков** се заблагодари на довербата градот под Плачковица да биде домаќин на оваа републичка пензионерска манифестија и дека тоа ќе остави забележителен траг за понатамошната уште поуспешна соработка со пензионерска-

та организација. Пензионерите се значаен фактор во општественото живеење и за нив треба да се води поголема пријфа.

Во името на покровителот НЛБ Тутунска банка - АД Скопје овој значаен собир за отворен прогласи менаџерката **Валентина Топлева** истакнувајќи дека човечкиот дух не признава години, што се докажува и со овие републички пензионерски натпревари.

Како институција која ги ценит и почитува резултатите, трудот и енергијата на постарите генерации вложени во напредокот и развојот на државата, Тутунска банка се труди да се одолжи за сето што е создадено за добро на помладите генерации. Посебно ценејќи ја соработката со СЗПМ во тек е изработка на Кобрендирана картичка - за прв пат дизејнирана и дефинирана за кредитирање на потрошувачката на пензионерите, а во оптек е Зегин кобрендирана картичка, како и сребрен пакет за пензионери.

На крајот од свеченото отворање на игрите претседателот на Комисијата за спорт и рекреација на СЗПМ **Здравко Петковски** им посака успешен настап и спортска среќа на сите натпреварувачи, ред, дисциплина и фер плеј, а нека победат најдобрите, односно најподготвените.

За време на одржувањето на натпреварите градоначалникот на Радовиш **д-р Роберт Велков** заедно со градоначалникот на Општина Конче **Стојан Лазаров** приреди прием за раководствата на здруженијата, запознавајќи ги со постигањата и развојот на општините, за што се заблагодари **Андон Марковски**, потпретседател на СЗПМ.

На натпреварите во Спортско рекреативниот центар „Шампион“ во Радовиш учествуваа 34 здруженија на пензионери со 364 натпреварувачи, од кои 192 во машка и 172 во женска конкуренција.

Натпреварите се одржаа во девет дисциплини: во шах, стрешаштво, пикадо, тегнење јаже, трчање, фрлање гуле, скок од место, табла и домино, а најдобри резултати имаа спортистите од Здружението на пензионерите од Куманово, со што го освојиа и преодниот пехар. Во името на СЗПМ признанието го врачи секретарот **Чедо Георгиевски**, а се заблагодари претседателот на кумановското пензионерско здружение **Трајчо Јанковски**. Оваа спортска манифестија беше повод над 750 пензионери и гости да се рекреираат, да се дружат и да се забавуваат. ■

Драги Аргировски
снимил: Стево Криленков,
дигитално студио
„Снежана“ - Радовиш

XIII Републички пензионерски спортски натпревари во Радовиш

НА НАЈДОБРИТЕ СПОРТИСТИ МЕДАЛИ, А НА ЗДРУЖЕНИЕТО НА ПЕНЗИОНЕРИТЕ ОД КУМАНОВО КАКО СЕВКУПЕН ПОБЕДНИК - ПЕХАР

Стрелаштво

Спортско-рекреативниот центар „Шампион“ во Радовиш на 6 септември година претставуваше вистинско борилиште од 192 пензионери и 172 пензионерки или вкупно 364 натпреварувачи од 34 здруженија членки на СЗПМ. Во девете дисциплини, во стрелаштво, шах, пикадо, тегнење јаже, скок од место, фрлање гуле, трчање, домино и од табла се водеше главно интересна и изедначена борба за освојување на медали во екипна и поединчна конкуренција.

Кај жените во стрелаштво златен медал освои екипата на Здружението на пензионери на ОВР Скопје, сребрен Центар - Скопје и бронзен Кичево, а во машка конкуренција најдобра беше екипата од Прилеп, пред Македонска Каменица и Кисела Вода - Скопје. Медалите ги врачи Јован Ефтимов, претседател на Здружението на пензионерите во Радовиш.

Во шах кај жените првото место го освои екипата на Штип, второто Велес и третото Охрид, а кај шахистите златен медал освои Охрид, сребрен Штип и бронзен екипата на Центар - Скопје. Медалите ги врачи Душан Перески, член на Извршниот одбор на СЗПМ.

Златен медал во пикадо кај жени освои екипата на Кочани, сребрен Прилеп и бронзен Свети Николе, додека во машка конкуренција најдобра беше екипата на Дојран, пред Центар - Скопје и Кочани. Медалите ги врачи Никола Николовски, член на ИО на СЗПМ.

Во женска конкуренција во тегнење јаже златен медал освои екипата на Тетово, сребрен Гази Баба - Скопје и бронзен Пробиштип, а во машка конкуренција најдобра беше екипата на Пробиштип, пред Прилеп и Кочани. Медалите ги врачи Крсте Ангеловски, претседател на Градскиот сојуз на здруженијата на пензионерите на Скопје.

Во скок од место учествуваа само пензионери. Првото место го освои Никола Данев од Неготино, второто Томислав Пановски од Куманово и третото Павле Јованов од Радовиш. Медалите на победниците ги врачи Дорче Крстевски, член на ИО на СЗПМ.

Во женска конкуренција во фрлање гуле златна медала освои Елена Апостоловска од Куманово, сребрена Јабланка Веселиновска од Тетово и бронзена Горица Костова од Центар - Скопје, додека кај мажите најдобар беше Бранко Почуча од Куманово, пред Митко Богатиновски од Тетово и Илче Ристевски од Ресен. Медалите на победниците ги врачи Павле Спасев, член на ИО на СЗПМ.

Првото место во трчање - жени го освои Ленче Митева од Кратово, второто Марика

Каракамишева од Богданци и третото Добринка Таковска од Берово, а кај мажите најдобар беше Блажо Станојков од Куманово, пред Илија Јакимов од Велес и Миле Трпковски од Прилеп. Медалите ги врачи Љубомир Јанев, член на ИО на СЗПМ.

Во домино - жени златна медала освои Цветанка Ристевска од Прилеп, сребрена Мирјана Смилевска од Гази Баба - Скопје и бронзена Драгица Јакимовска од Ѓорче Петров. Кај мажи најдобар беше Никола Почу од Крушево, пред Димитар Стаменов од Здружението на пензионери од Ново Село и Драгомир Николовски од Здружението на пензионери на ОВР – Скопје. Медалите ги врачи Бесник Постеца, член на ИО на СЗПМ.

На табла - жени најдобра беше Станајка Атанасова од Делчево, пред Снежана Атанасова од Свети Николе и Дафинка Петровска од Ѓорче Петров, додека кај мажи златна медала освои Адли Белчишта од Дебар, сребрена Благоја Блажевски од Тетово и бронзена Славчо Ристов од Радовиш. Медалите ги врачи Илија Трајнов, член на ИО на СЗПМ.

Беа прогласени и најдобри поединци во гафање со воздушна пушка, во шах и во пикадо. Признание за најдобар стрелец во женска конкуренција доби Божана Милошевска од екипата на Здружението на пензионерите од Кичево, а кај мажите Борис Грнчаров од екипата на Здружението на пензионерите од Прилеп.

За најдобра шахистка беше прогласена Вера Огњанова од Штип, а за шахист Владо Тодоровски од Центар - Скопје, додека во пикадо во женска конкуренција најдобри резултати имаше Павлина Богданова од Кочани, а кај мажите Нако Поптомов од Дојран. Признанијата ги врачи Здравко Петковски, претседател на Комисијата за спорт и рекреација на СЗПМ.

Преодниот пехар за постигнатиот најдобар севкупен резултат на 13-те Републички пензионерски спортски натпревари го доби Здружението на пензионерите од Куманово. Пехарот на Трајча Јанковски, претседател на најуспешното здружение го врачи Чедо Георгиевски, секретар на СЗПМ. ■

Д. Арг.

Шах

Пикадо

Тегнење јаже

Табла

Најдобри поединци

Пехарот на најуспешното здружение

Скок од место

Фрлање гуле

Трчање

Домино

Средба со Дрита КАРАХАСАН

И доброто и лошото сакам јасно да ги видам

Родена сум во Македонија, но сум Турчинка. Секогаш во луѓето сум гледала човек, а не национална припадност.

Вака ја започнува својата животна приказна новинарката во пензија Дрита Каракасан. Најголемиот дел од својот работен век таа поминала во Македонското радио, а исто така добар дел и во „Нова Македонија“.

Ја замоливме најпрвин да не потсети на своите новинарски почетоци.

Прифати со големо задоволство.

„Во 1969 година започна со работа ТВ-програмата на турски јазик и јас тогаш бев примена заедно со уште две други кандидатки, со што станав првиот ТВ-спикер на турски јазик во светот, бидејќи во Турција телевизијата се уште беше во експериментална фаза. Во тоа време главен уредник на програмата на турски јазик во радиото беше Илхами Емин кој ми предложи да започнам да пишувам за Маке-

донското радио. Почнав и тоа беше мојот новинарски почеток во Радиото кој траеше 19 години. На господинот Илхами Емин ќе му бидам благодарна целиот живот што ми даде можност да бидам новинар.“

Како се чувствуваат потоа како главен и одговорен уредник на весникот на турски јазик „Бирлик“ при „Нова Македонија“, односно како негов директор? Вие бевте на оваа функција во времето кога жените директори се уште беа реткост.

„Не можам да речам дека се чувствуваат некако посебно. Секојпат и тогаш се трудев да ги исполнувам своите обврски исто толку одговорно колку што би ги извршуvala и да не сум директор. Ми беше чест и чувствуваат уште поголема одговорност, што бев на челото на весникот што не беше само информативно гласило на Турците во Македонија туку тој во повоените години беше и буквар и лектира за децата што учеле на својот мајчин јазик - турскиот, а во „Бирлик“ познатите писатели Илхами Емин и Нецати Зекерија ги објавиле своите први творби.....“

Вие сте, ако ми дозволите, Македонка-Турчинка, со космополитска ориентација. Како вие гледате на меѓународните односи кај нас?

„Имате право. Родена сум во Македонија, живеам во Македонија и ја сакам Македонија, но сум и Турчинка. Секогаш во луѓето сум гледала човек, а не национална припадност. Што се однесува до меѓународните односи кај нас се толку сложени колку што можат да бидат во една ваква средина.

Сложеноста на условите во кои живееме повеќе или помалку, влијаат на нив.“

Република Турција прва не призна како држава. Пред 14-ина години се формираше Друштвото за пријателство меѓу Македонија и Турција. Вие бевте еден од иницијаторите. Денеска сте претседателка на Друштвото за пријателство меѓу турските жени и донекаде со тие активности успевам да ја разбирајам монотонијата на секојдневјето и да се чувствуваат барем малку корисна. Од 1995 година кога се формираше Друштвото до денес скоро без исключок се собираме секоја среда и тоа многу ми значи и донекаде е доволно да ми ги направи деновите поразлични.“

„Да, Република Турција беше првата земја што ја призна Република Македонија во целост. Турција е осведочен пријател на Македонија. Тргнувајќи од цврстите односи меѓу Турција и Македонија се формираше друштвото, кое даде свој придонес за развојот на меѓусебните односи, за меѓусебно запознавање на двете култури иближување на народите од двете земји.“

Да се свртиме малку повеќе кон Дрита Каракасан лично. Дрита значи Светлина. Ја сака ли Дрита светлината?

„Многу ја сакам светлината. И доброто и лошото сакам јасно да ги видам. Сакам да знам што ме опкружува. Светлината ми влеза сигурност и расположение. Несигурноста ме обеспокојува.“

Голема светла точка во Вашиот живот беше и останува новинарството затоа што ниту еден ден не наликува на некој друг... Успевате ли и денес во тоа?

„Иако сум инженер-технолог, од првиот момент го засакав новинарството токму заради различ-

носта; заради можноста да се запознаваат многу луѓе и секојпат да се биде во тек со дневните и со сите други настани. Сега како пензионерка, сум претседателка на Друштвото за пријателство меѓу турските жени и донекаде со тие активности успевам да ја разбирајам монотонијата на секојдневјето и да се чувствуваат барем малку корисна. Од 1995 година кога се формираше Друштвото до денес скоро без исключок се собираме секоја среда и тоа многу ми значи и донекаде е доволно да ми ги направи деновите поразлични.“

Семејството секогаш ви беше на преден план. Каква е денеска поврзаноста меѓу членовите?

„Секако дека и денес семејството ми е во преден план. Синовите веќе си имаат свои семејства, така што сега моето семејство стана прилично големо. Без претерување сакам да кажам дека сините ми се многу добри и ги сакам како ќерки кои што ги немав. Се трудам да им помогнам колку што можам. Сините ми што е во Скопје секој ден ме бара за да ме праша дали сум добра, а со синот кој живее во Турција секој ден водим долг разговори преку интернет.“

Дали сте често и со вашите внуци? Дали во вашата фамилија функционира „баба-сервисот“?

„Да, ‘баба-сервисот’ функционира и тоа ми е најомиленото задолжение.“

Едниот внук сега е во петтото одделение, а малата внука е прваче. Кога тие ќе се појават на вратата ги заборавам сите маки и проблеми. Како и сите баби и јас мислам дека

моите внуци се најубави и најпаметни, а пак тие велат дека имаат најдобра баба на светот и дека сакат еден ден да ги чувам и нивните деца.“

Што денеска најмногу ве радува, ве исполнува, кои се вашите надежи иако не е тешко да се препостави?

„Точно, не е тешко да се препостави. Значи, пак морам да повторам дека најмногу им се радувам на внуците и на тоа дека децата ми се добри луѓе. Се надевам дека побргу ќе се надминат сите проблеми и тешкотии во земјава и дека децата ќе ни растат во среќна средина, без страв од војни, од болести, од судири. Можеби ќе звучи паролашки, ама јас навистина тоа им го посакувам на сите деца во светот: да не гинат, да не бидат гладни, да бидат среќни...“

Кога зборуваме за надежи, не можам а да не ве прашам какви се вашите видувања, чувства и надежи во однос на МРТВ денеска?

„Две ‘стари’ колешки никако не можат да ги заобиколат и овие прашања, разбирливо. Како што напоменав во МРТВ поминав многу години и би рекла најубавите години од мојот живот.“

Најискрено се надевам и ѝ пожелувам на МРТВ да не ја доживее судбината на „Нова Македонија“. Според моето скромно мислење МРТВ треба да остане и не треба да е во сопственост на една или на друга партија, туку да биде само гласот на народот.“ ■

Цветанка Илиева

Станови за пензионерите никогаш не се доста

Во Штип живеат околу 7.800 пензионери кои се сместени во различни форми на домување: во куки, во станови, сами или со поширокото семејство. Во Пензионерскиот дом во Штип има дванаесет гарсониери - станови со една поголема соба со кујна, со бања и со претсобје, рече Михаил Протогеров секретар на Здружението на пензионери во Штип. Просторот ги задоволува нашите потреби - рече еден од станарите, бидејќи на овие години толку и можеме да одржуваме, треба да има повеќе вакви станови бидејќи потребите се многу поголеми и не можат да ги задоволат пензионерите кои бараат покрив над главата. Се случува да се чека повеќе години за да почине некој за да се дојде до слободно место.

Ни се случи транзиција која трае подолго време, ни опустеа селата, останаа сами немошни старци на

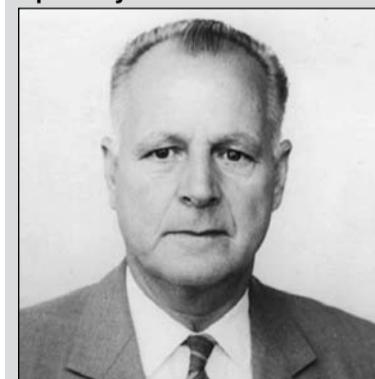
кои децата им работат од утро до мрак за да го прехранат семејството, како последица на тоа ни се случува нешто несакано, а тоа е да починуваат старите луѓе во нивните домови, да бидат пронајдени по неколку денови кога нивните деца доаѓаат за викендот да ги посетат за да им донесат посебни продукти.

Спротивно на тоа старите луѓе многу тешко ги менуваат навиките, уште потешко го напуштаат огништето каде што нивните најблиски ги оставиле своите кошки. За оваа цел беше покрената една убава иницијатива од НВО - сектор за пренамена на некои напуштени објекти во пензионерските домови и за изградба на герiatricки центар во Штип за да може старите и изнемоштени лица да бидат грижени со посебна нега од стручни лица. Иницијативата како пропадна бидејќи некој од објектите беа пренаменети за други цели. Да ја обновиме оваа иницијатива преку „Пензионер плус“ и да не дозволиме старите и изнемоштени луѓе да починуваат по нивите и по дворовите. Како што пишуваше големиот Виктор Иго, „некогаш починуваат клетниците по каналите и улиците“ во тие далечни времиња во Франција. Сепак и не влеговме во новиот милениум, во ератата на компјутерите, да не ги занемариме оние кои се најзаслужни за нашето постоење. Верувам дека овој проблем не го мачи само градот Штип, туку иницијативата нека ги поттикне на размисла сите во Р.М. ■

Ц. Спасикова

Писма до редакцијата

Во Струмица пензионерите останаа без клуб за дневен престој

Најнапред за поздравување е тоа што раководството на СЗПМ успеа пензионерската асоцијација да има свое самостојно јавно гласило весникот „Пензионер плус“ во кој ќе бидат презентирани сите планирани и остварени програмски активности на здруженијата, како и проблемите со кои тие се соочуваат. Во Струмица помина речиси една година откако пензионерите се оставени без клуб за дневен престој. Жестоко реагираат и прашуваат по чија вина и зошто е прекината работата на клубот. Се шпекуира со виновниците и ги осудуваат зошто ги оставиле без клуб, што го сметаат за свој втор дом и во него поминува дел од денот во дружење и забавни игри. Точно пред една година Изврш-

ниот одбор на Здружението донесе одлука со сопствени средства да изврши обнова и реконструкција на санитарниот дел, канализацијата, водоводната мрежа, електричната инсталација и другите делови во клупската просторија коишто се веќе дотраени и нефункционални, се со цел за подобри хигиенско-технички услови и амбиент за попријатен дневен престој во клубот. Намерата на Здружението беше добра и поддржана од пензионерите. Штотуку почнаа градежните дејствија во клубот, Фондот на ПИОМ - Подрачна единица Струмица со писмена забрана го извести Здружението да престане со отпочнатите работи со образложение дека таа просторија е на Фондот, дека тие биле сопственици и без нивна согласност Здружението не може да презема никакви градежни дејствија. Точно е тоа дека клупската просторија Фондот на ПИОМ ја имаат откупено од Заедницата за становање - Струмица пред 30 години и со решение и е дадена на Здружението на пензионери Струмица со единствена намена да се користи за Клуб на пензионерите за дневен престој. Оттогаш па се до денот на забраната Клубот функционираше без никакви пречки. Инвестиционо го одржуваше Здружението. По чија иницијатива и зошто е ставена забрана, малку чудно е со прокламираната политика на Фондот на ПИОМ дека тие се грижат и за подобрување на условите за живот и работа на стари лица и пензионери со градење и инвестиционо одржување на старските домови, на пензионерските домови, на

клубовите за дневен престој на пензионери и слично. Ако забраната е по налог на Фондот, веројатно погрешно се информирани од нивната Подрачна единица. Сметам дека раководството на Здружението и раководителот на Подрачната единица на Фондот - Струмица требаше да седнат заедно и да ги соочат своите аргументи за да се најде решение, без да се комплицираат работите и сега да се бара судска разврска за имотноправните односи, чиј е клубот, односно кој е негов „газда“? Но, како и да е, вистината е таа што клубот е ставен под клуч. Внатрешниот простор е демолиран со растурен шут на подот, инвентарот е собран на куп и е незаштитен што остава многу грда слика за минувачите, бидејќи се наоѓа на најпрометната улица. Струмичките пензионери имаат потреба не од еден, туку најмалку уште од два клуба во градот. Нашето здружение заедно со Здружението на инвалидските пензионери има над 10.000 членови.

ЗП-Струмица може да се рече дека има Пензионерски дом меѓу најдобрите во Републиката, со добра инфраструктура и клуб за жени, а сега е затворен.

Домот на пензионерите треба наменски да се користи, да биде во функција на пензионерите и на пензинерките. Ние нашето си го даваме под крија, односно под закуп на угостителска организација, така што седниците на Собранието на Здружението на пензионерите и други собири се одржуваат во други простории во градот. ■

Александар Костов
член на Собранието на СЗПМ

ABO PHARMA

Омега 3 - масни киселини со витамин Е

ABO PHARMA

КАПСУЛИ СО МАСЛО ОД ЛОСОС

ОМЕГА 3 МАСНИ КИСЕЛИНИ И ВИТАМИН Е

- го намалува нивото на лошиот холестерол и триглицеридите
- ги штити срцето и крвните садови
- помага при ревматски заболувања и болки во зглобовите

Министерството за финансии разглежда странски искуства

Банкари наместо поштари ќе разнесуваат пензии?

Се бара начин како да им се помогне на пензионерите што не ќе можат да ги подигаат пензите од банка кога тие ќе почнат да се исплаќаат само преку трансакциона сметка или картичка.

Пензионерите ако не можат, нема да бидат принудени да одат во банка за да си ги подигнат пензите кога тие ќе почнат да се исплаќаат само преку трансакциона сметка или картичка. Министерот за финансии Трајко Славески тврди дека се бараат начини да се олесни овој процес. Тој смета дека нема потреба од пакета откако пензионерите бурно реагираа на најавите дека по Нова година поштарите веќе нема да им ги носат пензите дома.

Споерд Славески, ќе се бара

решение за болните и инвалидизирани пензионери, кои не ќе можат лично да си ја подигнат пензијата од банка, ниту ќе можат да ополномочтат некого да го стори тоа наместо нив. Тој вели дека тие и понатаму ќе ги добиваат пензите на домашна адреса.

ПЕНЗИОНЕРИТЕ ПОГОДЕНИ

– Сè уште не сме утврдиле на кој начин ќе се прави тоа, дали и понатаму парите ќе им ги носат поштарите или можеби службеници од банките. Зошто банките да не го развијат персоналното банкарство, како што е на Запад? Има време до 1 јануари в година. Ќе се регулираат сите прашања пред новината да влезе во сила – изјави министерот.

Инвалидизираниите пензионери реагираат дека се најпогодени од одлуката на министерот. Тие тврдат дека новината само ќе ги изложи

на дополнителен трошок бидејќи до банките не можат да одат пеш, што значи дека ќе мора да плаќаат такси. Ќе треба да платат и за полномоштото, кое мора да го заверат на нотар. Одлуката ја поздравуваат помладите пензионери, кои велат дека новината им одговара.

– Не мора да го чекам поштарот дома, туку ќе можам да ја подигнам пензијата од банкомат кога мене ми одговара. Но, повеќето пензионери се постари, болни и многу е тешко допрва да учат да користат картичка. Голем број немаат кого да ополномочтат да им ја зема пензијата. Државата треба да остави пензионерите самите да изберат на кој начин ќе ја земаат пензијата – смета Велика Т. од Прилеп.

КРАЖБИТЕ ГЛАВЕН ПРОБЛЕМ

Главна причина зошто Владата се решила на оваа мерка се големите

трошоци за поштенските услуги и честите кражби на поштенските возила, особено кога се полни со пари за исплатата на пензии.

Само годинава имаше две поголеми кражби при транспортот на пари наменети за пензии, при што беа украдени повеќе од еден милион евра. Славески објаснува дека во ниедна развиена земја поштарите со торби полни со пари не одат пеш од врата на врата за да ги испорачаат пензите. Тој истакнува дека Фондот за пензиско годишно плаќа по три милиони евра за поштенски услуги.

– Поштарите и сега не им ги носат парите на сите пензионери. Во некои места се случува да им ги остават пензите во пензионерски домови, така што корисниците се принудени да ги земаат оттаму – изјави Славески. ■

Даница Тунтевска - *Дневник*

Повисоки пензии во Србија, Словенија и во Романија

Владата на Србија ги зголеми пензите за 17 отсто, а словенечките пензионери ќе добијат „додаток за скапотија“ до 150 евра. Српската влада донесе одлука од октомври годинава да ги зголеми пензите за 17 отсто, со што пензите ќе достигнат висина од 59 отсто од просечната плата. Потпреседателот на српската Влада, Јован Кркобабиќ, најави дека до половината на наредната година пензијата ќе достигне 65 отсто, а до крајот на 2009 година треба да изнесува 70 отсто од просечната плата. Пензионерите во Словенија овој месец ќе добијат и „додаток за скапотија“ во износ од 80 до 150 евра за полесно да излезат на крај со бранот на поскапувања, пред се на храната и енергенсите. Право на овој додаток остваруваат пензионерите во Словенија кои имаат пензија помала од 500 евра. Според гласилата од Букурешт, и романска Влада донела одлука за зголемување на пензите за 20 %. ■

Пензионерите во ЕУ

Милијарда евра за „добра старост“

Европската комисија најави дека ќе донира над една милијарда евра за „Добра

старост“ на возрасните луѓе во Европската унија. Средствата ќе бидат доставени за потребите на Планот за дејствување наречен „Достојно да останиме во услови на информатичкото општество“. Целта на планот е да се подобри животот на повозрасните луѓе во нивните домови, на работното место и да водат понезависен живот. Старењето на населението во Европа

е закана за пазарот на трудот, за здравствениот и социјалниот систем.

Но, тоа исто така претставува и економски и социјални можности. Новите информатички технологии ќе дадат нови и подостапни производи за потребите на повозрасните луѓе, изјави европскиот комисар задолжена за информатичкото општество Вивиан Рединг. ■

Бруто-платата ќе го изеде ефектот од пониските придонеси

Поради воведувањето на бруто-плата, на работодавците нема драстично да им се намалат трошоците за вработен, како што се очекуваше со најавеното намалување на социјалните давачки, пресметуваат експертите. Иако процентуално трошоците за социјални придонеси се намалуваат, со вклучување на хранарината, на додатокот за превоз и на другите издатоци во месечната основа од која тие ќе се пресметуваат, разликата ќе се анулира, па трошоците за вработен реално може да бидат поголеми од досегашните - изјави Стевче Јакимовски, поранешен министер за труд и социјала. Намалувањето на социјалните давачки Владата го најави како мерка со која ќе ги поевтини трошоците на работодавачите за вработен и со тоа ќе ги мотивира да отворат нови работни места.

Сега во основната плата, на која се пресметуваат и одвојуваат придонесите за пензиско, здравствено, и за осигурување во случај на невработеност, не се даночат издатоците за храна, превоз, репрес за годишен одмор и за други трошоци. Токму тоа се предвидува со измените во Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување. Тоа значи дека, иако ќе се намалат придонесите, основата од која тие ќе се пресметуваат ќе биде поголема, а со тоа и сумата што ќе ја плаќаат работодавците. Бруто-платата целосно ќе почне да

се пресметува од јануари 2009 година. Тоа е обврска што Македонија ја презеде пред Меѓународниот монетарен фонд и пред Светската банка. Во министерството за финансии потврдуваат дека со воведувањето на системот на бруто-плата, во даночната основа од која се пресметуваат социјалните придонеси, ќе се вметнат храната, превозот и другите издатоци со што таа ќе се зголеми. Тој е дел од една поголема реформа на системот на наплата на придонеси, односно интегрирана наплата на придонеси, со која ќе се добие реална слика колку всушност изнесува платата на вработените во Македонија. Ова е битна реформа, со која долгорочно се заштитуваат правата на работниците - изјави Никица Можоска - Блажевски, раководител на секторот за макроекономска политика во Министерството за финансии.

Македонија и Република Српска се единствените земји во регионот каде што сè уште хранарината, превозот и другите издатоци не се даночат. Од воведувањето на системот на бруто-плата, сепак најголема полза ќе имаат вработените. Најбитно е што со новите измени работникот ќе биде обврзан за плаќање придонеси, а работодавецот обврзник за пресметка и уплата на придонесите. Со тоа вработените ќе можат да го контролираат плаќањето, а ќе се најдат можноста за манипулација,

односно да се пријавува и плаќаат придонеси за пониска плата од реално исплатената. Кога ќе стапи во сила законот во кој се уредуваат овие прашања нама да биде можно да се исплати плата без да се платат придонесите. Целата процедура ќе ја контролира Управата за јавни приходи - вели Блажевски. Бидејќи износот што ќе оди во Фондот за пензиско и инвалидско осигурување за секој вработен ќе биде поголем, автоматски значи дека работниците ќе имаат поголема сума на располагање за пензии. На работодавците ќе им се олесни начинот на исплатата на придонеси - истакна Јакимовски. Во Министерството за финансии се убедени дека интегрираната наплата на придонеси е транспарентен систем, со кој ќе се намалат оптоварувањата на годишно ниво.

Убедени се дека таа ќе им даде на заинтересираните странски инвеститори јасна слика за бизнис-климатот во Македонија.

Оттука најавуваат дека првиот тест за успешноста на оваа реформа ќе биде од први октомври, кога ќе почнат да се даночат придонесите од пензиско и здравствено осигурување. Економистите предупредуваат дека ако владините проекции за пораст на вработеноста не се реализираат, во ПИОМ дополнително ќе се зголеми дефицитот, кој сега изнесува околу 200 милиони евра. ■

Горан Ризаов - *Дневник*

Демографите предупредуваат

Белата смрт ја демне Македонија

штрковите и нивниот подмладок. Добривени е едно од многуте битолски села што сега се испустени и во кои нема повеќе живот. Останаа само пензионери, а предупредувањата на демографите дека ситуацијата во македонските села е загрижуваща, можеби се задоцнети.

Македонското научно друштво од Битола и Здружението за унапредување на демографскиот развој на Македонија викендов во Битола организираа научен симпозиум за демографската транзиција и за популационата политика, на кој 30 експерти по демографија понудија 25 научни трудови.

– Целта на симпозиумот е да ја анимираме јавноста, бидејќи Македонија како држава веќе навлегува во еден процес на демографско стареење, што е алармантна ситуација, бидејќи држава со толку малку население, околу два милиони жители, да се соочи со таков проблем навистина претставува предизвик кој алуира на опстанок и на нацијата – изјави д-р Никола Димитров, експерт по демографија.

Сепак, научните работници се согласуваат дека југозападниот регион е во демографска екстензија и му се заканува бела смрт, а Битола од 130.000 жители сега остана само со 86.000 граѓани.

– Битола до пред неколку години се хранеше од селата, меѓутоа сега и тој извор престанал да постои, така што градот сега се наоѓа во фаза на негативен природен прираст – рече д-р Славе Ристевски, експерт по демографија.

Нерамномерниот природен прираст и демографската старост се во алармантна фаза и ѝ се закануваат на македонската нација.

Затоа демографските експерти ѝ порачаа на Владата веднаш да се пристапи кон изработка на стратегија во популационата политика за да се избегне белата смрт, што ѝ се случува на Битола. ■

Петце Стефановски - *Време*

Со здрави заби - до добро здравје

Народот одамна рекол дека забите го красат лицето и се особено важни за одржување на целокупното здравје. Добро сочуваната храна максимално се искористува и го чува телото. Ова е само за потсетување дека секој човек треба од најмалата па до зрелата возраст да се грижи за оралното здравје и да ги заштитува устата и забите. Но, ако веќе треба да користите забоздравствена услуга, треба да изберете матичен доктор стоматолог. Тоа се прави со уредна здравствена легитимација, сино картонче или чек од пензија и лична карта.

Откако ќе одлучите кој доктор ќе ви го одржува оралното здравје, можете да користите две групи на услуги овозможени со здравственото осигурување. Во првата група на услуги спаѓаат бесплатни прегледи и совети од матичниот стоматолог, а во втората лекување на забите и на оралната шуплина за што се плаќа партиципација.

Вашиот избран матичен стоматолог може да помогне за:

- рано откривање на болести на устата и на забите;
- дијагноза на ризик од појава на кариес и на парадентоза;
- аномалии на забите и на вилиците;
- целосен стоматолошки преглед - анализа на медицинска документација;
- утврдување стоматолошка терапија и препишување лекови;
- по потреба упатување на помошни дијагностички прегледи (рентген, лабораторија и друго);
- упатување на специјалистички прегледи.

За лекување на забите и на устата кај матичниот стоматолог, покрај синото картонче или чекот од пензија, се плаќа партиципација за: вадење заб - 150 ден. - пломбирање со амалгамска (темна) пломба - 130 ден., а со најевтина обична бела пломба 260 денари, колку чини и ендодонтско лекување на еден заб.

Доколку се одлучите забите да

ги пломбирате со друг посовремен материјал ја доплатувате разликата на цената од основната пломба.

Трошоците се плаќаат целосно во случај ако матичниот стоматолог ви изврши услуги од орална хирургија, протетика и ортодонција.

Во случај ако сте „изгубиле“ дел од забите или веќе воопшто ги немате, може да се надоместат со парцијални или тотални протези од акрилат, за кои со сино картонче или со чек од пензија, партиципирате минимално.

Секако, за овие услуги ќе ви биде потребен упат од вашиот матичен стоматолог до докторот специјалист по стоматолошка протетика.

Изборот на секој пациент е на кој доктор стоматолог ќе го довери своето орално здравје.

Впрочем убавата насмевка е најубавиот украс на лицето на човекот. Потрудете се и сочувайте ја ... ■

Костадинка Кајмакоска

заситени масти кои се наоѓаат во растителните масла, костенести плодови и риби

- Ограничите го внесувањето на заситени масти што се наоѓаат главно во црвеното месо и во млечните производи со висока масленост

- Избегнувајте транс-масти кои често се наоѓаат во храната направена од растително масло помешано со брашно или делумно хидрогенизирано растително масло, тврди маргарини, брза храна и многу готови јадења. Транс-мастите го покачуваат нивото на лошиот холестерол и го снижуваат нивото на добриот холестерол.

- Избрајте млечни производи со пониска масленост како што се обраното млеко и сирењата со ниска масленост

- Јадете повеќе целосни зрна, житарки, овошије и зеленчуци

- За ужина обидете се со перекци со малку сол, планирајте си пуканки од пченка или овошје почесто отколку несоодветната мрсна храна.

- Користете ги методите за готвење со малку масти како што се печење, варење или на пареа и избегнувајте пржена храна

- Не пушете! Пушењето ги покачува нивоата на ЛДЛ „лошиот“ крвен холестерол

- Физичката активност повеќе денови во неделата може да ги подобри нивоата на „добриот“ холестерол

- Ако сте под терапија со лекарства за снижување на холестеролот, земајте ги точно како што ви е речено.

Дијабетес

На телото му е потребен инсулин за да го разгради шеќерот за енергија. Дијабетес е состојба која се развива кога телото не произведува доволно инсулин или сосема го искористува инсулинот што го произведува. Тоа го зголемува ризикот од висок крвен притисок, артериосклероза, коронарно артериско заболување и мозочен удар, посебно ако нивоата на шеќерот во крвта се недоволно контролирани. Постојат три типови дијабетес:

- Тип 1 дијабетес обично се развива кај децата, тинејџерите,

младите, дури и кај луѓето во нивните триесетти години и мора да биде третиран со инсулин. Тоа настанува кога панкреасот не произведува повеќе инсулин. На телото му е потребен инсулин за да го користи шеќерот. Приближно 10% од луѓето со дијабетес го имаат типот 1.

- Типот 2 дијабетес се јавува кога панкреасот не произведува доволно инсулин или кога телото не го користи ефикасно инсулинот што го произведува. 90% од луѓето со дијабетес го имаат типот 2. Тоа најчесто се означува како „старечки“ дијабетес или безинсулински и често се развива кај луѓе со прекумерна тежина. Овој вид дијабетес може понекогаш да се елиминира или контролира со дијабетес и кај мајката и детето.

НАМАЛЕТЕ ГО РИЗИКОТ

Ако сте на 40 години или постари, имате семејна историја на дијабетес, имате висок крвен притисок, висок крвен холестерол или сте со прекумерна тежина, побарајте од вашиот доктор да ги провери нивоата на вашиот шеќер во крвта.

Ако сте со прекумерна тежина, потрудете се да постигнете и да одржувате здрава тежина.

- Побарајте од вашиот доктор да ви препорача регистриран диететичар за да научите за здравата исхрана. Вие треба да ги следите ограничувањата за износот на мастите кои треба да ги јадете.

- Соработувајте тесно со тимот што ве лекува за да ја остварите целта.

- Научете од вашиот доктор како да го контролирате вашиот крвен шеќер. Соопштете му на вашиот доктор доколку не можете да го контролирате вашиот крвен шеќер.

- Бидете физички активни и соработувајте со вашиот доктор на оформувањето на програмата на менета за вас. ■

Подготви:
Миле Серафимовски

Дали депресијата е дел од стареењето?

Пред сè депресијата не е нормален дел од стареењето и треба да се третира како и секој друга болест

Повеќе стари лица се здрави и водат независен исполнет живот. Тие се друштвено активни и учествуваат во општествениот живот продолжувајќи ги активностите, волонтираат во разни здруженија или се ангажирани со нивните семејства и пријатели. За оние стари лица кои страдаат од депресија, можноста да учествуваат во сето тоа се намалува со надоаѓање на депресијата. Често пати депресијата луѓето ја опишуваат како недостаток на енергија или како

немање интерес за секојдневните слушувања, покажувајќи рамнодушност, а не знаејќи зошто. За жал факт е дека депресијата е најзастапена ментална здравствена состојба кај старите луѓе, зафаќајќи околу 15-20% од оваа популација. Депресијата не е нормален дел од стареењето. Затоа симптомите како опаѓање на енергијата, лошото спиење и преокупирањето со здравствените проблеми треба да се третираат како болест што се лекува, а не како резултат на процесот на стареењето.

До неодамна, повеќето стари лица не беа склони да разговараат за депресијата. Но, со време таа врата се подотвора и денес се почетоц се зборува за оваа сејрозно заболување. Исто така добра вест е дека кога депресијата се открива рано и соодветно се дијагностицира, кога кај старате лица се наидува на соработка, повеќето од нив најчесто се враќаат на нивната вообичаена здравствена состојба, им се враќа независност и животот им добива содржина. Оние, пак, кои остануваат недијагностирани и нелекувани бидејќи не успеале да ги препознаат знаците и симптомите на депресијата живеат мачен и тежок живот и тие и нивните семејства.

ДЕПРЕСИЈАТА СЕ ЛЕКУВА

Важно е да се спомне дека третманот со постарите лица со депресија, може да биде поефикасен отколку со помладите. Всушност, кога третманот е даден на време и на соодветен начин, преку 80% од постарите лица со депресија можат да бидат третирани успешно - и да се вратат целосно на активниот живот. ■

К. С. Андонова

ПОЧИТУВАНИ ПЕНЗИОНЕРИ !

ЕУРОЛИНК ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ ВО ДОГОВОР СО СОЈУЗОТ НА ЗДРУЖЕНИЈАТА НА ПЕНЗИОНЕРИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И СО АМСМ ВИ ОВОЗМОЖУВА **20% ПОПУСТ НА ЦЕНАТА ЗА ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД НА ПАТНИЧКИ ВОЗИЛА ПРИ КУПУВАЊЕ НА НАШАТА ПОЛИСА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ОД АВТООДГОВОРНОСТ**

ПОВЕЛЕТЕ ВО СИТЕ ПРОДАЖНИ МЕСТА НА ЕУРОЛИНК ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ НИЗ РЕПУБЛИКАТА ДА ГО ОСТВАРИТЕ ВАШЕТО ПРАВО

Осигурување АД Скопје

Скопје тел.: (02) 3289 301; Битола тел.: (047) 242 925 ; Охрид тел.: (046) 255 588 ; Штип тел.: (032) 384 153 ;
Гевгелија тел.: (034) 213 474; Струмица тел: (034) 340 629; Квадарци тел: (043) 420 862; Гостивар тел: (042) 221 551;
Прилеп тел: (048) 420 071 Кочани тел: (033) 270 083; Куманово тел: (031) 439 560; Тетово (044) 353 270;
Неготино тел: (043) 371 535 ;Ресен тел: (047) 455 666; Струга тел: (046) 786 026 Демир Хисар тел: (047) 275 024
Кичево тел: (045) 224 730 Валандово (034) 383 683

- Инженеринг и ентериерно уредување
- Прозорци
- Ролетни
- Врати
- Паркет
- Ламинат
- Патос
- Изолација
- Стаклени призми
- Декоративен камен
- Лепила и лакови
- Еко плочи

lesnina
inzenering
во "ГАЗЕЛА"
тел/факс: 02/2 525 525

www.lesnina.com.mk

ЗНАЕТЕ ЛИ ДЕКА...

Инсектите не произведуваат звуци со своите гласови. Звукот на пчелите, комарците и на другите инсекти што зујат се произведува од брзото движење на нивните крилца.

МУДРОСТИ

Ништо не вреди колку слободата.
Големите дела се невозможни без неа.
Гледстон

За да би биле слободни, мораме
да му бидеме робови на законот.
Цицерон

Слободата и еднаквоста се наши
права, а братството е наша должност.
А. Фуе

крстозбор

пензионер плус	вид колачи	мали амерички мечки	наука за растенијата	артистката Лупино	музичка нота	исток	душек за үудо и карате (мн)	режисерот Скола	изработка на ракет. модели	иницијал. на артистк. Иковска	градежни работници
жена што чува туѓи деца											
позитивни електроди						звезда во орел обивки					
буква од алфа-бетата					отечно место дел од коњски прибор					метар амер.арт. Хеди	
алб.теле граф. агенција				вид вишни носач							
силомер											
електрон		поседи коњ						извик на негодуванье Аца Матиќ			
дел од облека (мн)							данок во некогаш. Турција Шпанија				
пражителите на Италија						владетел на емир (мн)					

Од македонското народно творештво

СЕЛАНЕЦОТ И ЕФЕНДИЈАТА СО ЧАЛМА

Еден селанец добил едно писмо на турски напишано и се чудел кој да му го прочита. Одејќи по пат, сретнал еден ефендија со чалма, демек оџа.

- Ефенди, ефенди, - му рекол - прочитај ми го писмово жити Бога!
- Не знам, бре синко - му рекол ефендијата.
- Ама како вака, ефендија со чалма да не знаеш да читаш?!
- Ех, не ќе е работата во чалмата. Земи ја, стави ја на глава и прочитај си го писмото.

ВИЦЕВИ

На автобуска станица стојат една бабичка и едно момче. Бабата му вели:

- Бадијала ми зборуваш, ништо не те слушам.
- Не ти зборувам, џвакам мастика!

* * * * *

Комшијата го прашува Перо:

- Перо, пушки ли жена ти?
- Не - вели Перо.

- Тогаш ти гори куќата, од прозорците излегува дим.

* * * * *

Починала некоја стара бабичка и отишла кај свети Петар. Тој ја прашал што сака да и исполнат за добре дојде. Се мислела бабичката и рекла:

- Да бидам уште некое време жива.
- Нема проблем - рекол свети Петар и ја ставил во термометар!

Илустрации и подготовка: Раде Дичоски

Двајца пензионери стојат пред вратата на јавна куќа и се двоумат. Едниот:

- Ми е страв оти вакви стари нема да не пуштат?!

Другиот:

- А мене пак ми е страв што ќе правиме ако не пуштат.

* * * * *

Докторот:

- Не смеете да пушите, да пиеете, да одите по жени, да играте карти...

- Пациентот:

- Докторе, да не доаѓала случајно кај вас жена ми.

Кавадарци

Средба на инвалидски пензионери

По повод Денот на пензионерите на Македонија 20 септември и општинскиот празник 7 септември во Кавадарци се одржа Средба на инвалидските пензионери од Македонија. Домаќин на средба-

та беше Активот на пензионерки при Здружението на инвалидските пензионери од Кавадарци, што е формиран во почетокот на минатата година и досега има организирано повеќе активности. На годинашната средба

присуствуваат гости од Битола, Охрид, Гевгелија, Прилеп, Куманово, Струмица, Демир Хисар и од Штип. Претседателот на СЗПМ Душко Шурбановски ваквите средби ги окарактеризира како придонес за продолжување на

животот на пензионерите и се заложи за поголема соработка помеѓу сојузите на пензионерите во нашата држава, бидејќи интересите на сите пензионери се заеднички. На оваа средба наместо досегашната Ленче

Филчевска од Охрид, за нова претседателка на Активот на инвалидските пензионерки на Македонија беше избрана Нина Стаменковска од Кавадарци.

Ф. Костадиновска

Седми спортски натпревари на инвалиди на трудот и корисници на инвалидска пензија на Македонија

Здружението од Тетово и овој пат најдобро

екипата на Тетово, пред Куманово и Струмица. Поединечно најмногу поени оствари Душка Ивановска, пред Златка Трифуновска и двете од Тетово и Загорка Кралевска од Куманово, а кај мажите Ангелко Симјановски од Тетово, пред Ристо Чонов од Гевгелија и Горе Новаковски од Тетово.

Во шах во женска конкуренција најдобра беше Славка Поповска од Берово, пред Марица Серафимовска и Василка Георгијадис од Тетово. Кај шахистите првите три места ги освоија Тодор Зафировски, Изети Зафирија и Лезам Бајрами сите од Тетово.

Интерни борби се водеа во атлетика. Кај жените во трчање на 60 метри победи Доста Михајловска од Битола, пред Славица Брланова од Гевгелија и Роса Гурчиновска од Тетово, во фрлање гуле Благица Гичевска од Тетово, пред Сребра Димовска од Битола, во диск Милица Јосифовска пред Љуба Митревска и двете од Битола и во копје Драгица Синадиноска од Тетово, пред Љубица Митреска од Битола и Славица Брланова од Гевгелија. Кај мажите во трчање на сто метри победи Славко Трајчески од Тетово, втор беше Раде Јошевски од Битола, а трет Данчо Димитров од „Гази Баба“ - Скопје. Во гуле најдобар беше Душко Рајковиќ од Струмица, пред Ристо Димчев од Гевгелија и Зоран Стојановиќ од „Гази Баба“ - Скопје, а во копје Славко Трајчески, пред Садула Алили и двајцата од Тетово и Низендер Ајдари од скопска „Гази Баба“. Водиск победител тогашенецот Садула Алили, пред неговиот сопруга Филип Цветко Момирски и Димче Ристов од Гевгелија.

Во тегнење јаже - жени победи екипата на Битола, пред Тетово и Гевгелија, а кај мажите екипата на Тетово, пред „Гази Баба“ од Скопје и Струмица.

На оваа добро организирана средба како гости присуствуваа Леш Тренга и Марк Зафи, претседател и секретар на инвалидската пензионерска организација од Тирана – Република Албанија, кои беа примиени и од Славе Лазаревски, претседател на ИО на Здружението на старосни и семејни пензионери во Тетово.

Драги Аргировски

На 20 септември Ден на пензионерите на Македонија на спортскиот центар во Тетово се одржаа Седмите спортски натпревари на инвалиди на трудот и корисници на инвалидска пензија од нашата земја на кои учествуваа околу 300 натпреварувачи и гости од Берово, Гевгелија, Струмица, Валандово и од Кочани, од „Гази Баба“, „Центар“, „Аеродром“, „Чаир“ и од „Горче Петров“ од Скопје, од Битола, Гостивар, Охрид и од градот домаќин. За значењето на овие традиционални средби и за дружењето зборуваше Гидо Бојчевски, претседател на Сојузот на инвалиди на трудот и корисници на инвалидска пензија на Македонија. Се одржаа натпревари во стрелаштво, шах, пикадо, фрлање копје, диск и кугла, трчање и тегнење јаже. И овој пат најдобри беа спортистите од Здружението на инвалиди на трудот и корисници на инвалидска пензија од Тетово. Тоа е резултат, веќи претседателот на тетовското здружение Југослав Аризанковски, на квалитетните и навремените подготвки и на желбата на спортистите иако се хендикапирани да постигнуваат добри резултати.

Во стрелаштво во женска конкуренција првото место го освои екипата на Тетово пред Битола, а во машка екипата на Тетово, пред Струмица и Гевгелија. Најмногу круга погоди Борка Трковска од Тетово, потоа Монса Форчевска и Живка Мирчевска, а кај мажите Јулија Трковска, пред Доне Петровски и двајцата од Тетово, а третото место го освои Георги Балтаков од Струмица.

Во пикадо кај жените најдобра беше екипата на Тетово, пред Битола и Куманово, а кај мажите

Фотодокумент „Блиц“ - Тетово